

Mit kívánnak a magyar munkavállalók?¹

A magyar gazdaság egyre mélyebbre sodródik saját korábbi gazdaságpolitikai hibái és a világgazdasági válság következményeként.

A gondok egy része a rendszerváltás óta gyötri a magyar társadalmat és a gazdaságot, (továbbá terheli magát a közteherviselést is) ez, pedig a munkanélküliség és az alacsony foglalkoztatás. Kísérőjelenségként egyre szorítóbbá vált az adósságcsapda is, napjainkra ez elérte a lakosságot is, a devizahitelezés felfutása miatt.

Ezért elsősorban olyan válságkezelést várunk – bárki is vegye át a kormányzás felelősségét –, ami egy alapvető **gazdaságpolitikai fordulatra** épül, és amelynek legfőbb prioritása a munkahelyek megőrzése és a foglalkoztatás növelése.

1. milyen válságkezelő programot akarunk?

A válságkezelő programnak végső soron azt kell biztosítani, hogy növekedésnek induljon a magyar nemzetgazdaság. Bármilyen egyéb cél csak akkor lehet eredményes, ha képes a növekedés feltételeit megteremteni, és biztosítani azt, hogy munkahelyek jöjjenek létre, nőjön a foglalkoztatás. Amennyiben a válságkezelő program nem képes erről a befektetőket és a hazai lakosságot meggyőzni, akkor az erőfeszítések és az áldozatok eredményessége kétséges, ennek megfelelően a szükséges társadalmi támogatottság sem biztosítható.

Választ kell adni arra is, hogy miként állítható meg a társadalom kettészakadása. Nyilvánvaló, hogy a foglalkoztatás bővülése képes ezt a problémát is kezelni (a legutóbbi OECD felmérés azt mutatja, hogy a munkanélküliség az, amelyik leginkább növeli a leszakadást, a társadalmi egyenlőtlenségeket). A képzettséggel nem rendelkezők foglalkoztatása a nemzetközi összehasonlítás alapján is kirívóan alacsony hazánkban. A korábbi gazdaságpolitika legnagyobb hibája pont az, hogy az alacsony hozzáadott értéket előállítani képes munkavállalók számára nem biztosított lehetőséget a legális munkaerőpiacra belépni. A technológiára, a magas hozzáadott értékre való szerkezetváltás lett a növekedés kijelölt motorja, nem pedig a „parlagon hagyott” munkaerő bevonása.

A legsürgetőbb tennivaló mindazon által az adósságspirálból való kikerülés. A belső, de különösen a külső adósság az elmúlt években kritikus szintre emelkedett. Ennek szerkezete (kötvényadósság) további nehézségeket jelent az adósságrendezés szempontjából is. Mind a törlesztésre, mind az esetleges további külső források bevonására a piacon rendkívül nehezen és csak jelentős felárral van lehetőség. A hazai reálkamatok olyan magasságokba kerültek mindeközben, ami megfojtja mind a vállalati, mind a lakossági hitelfelvevőket. Ahhoz, hogy ezen változtatni tudjunk, jelentős kamatsökkentésnek kellene bekövetkeznie, mindez azonban – különösen a jelenlegi helyzetben – a hazai fizetőeszköz árfolyamát veszélyeztetné. Ennek megfelelően további segítséget elsősorban az egyéb és intézményes megoldásoktól (IMF, EU) várhatunk. Ezekhez azonban csak hiteles programok alapján tudunk fordulni.

¹ Benedek Eleket munka közben érte a halál 1929. augusztus 17-én. Az utolsó három szó, amelyet leírt, írói végrendelete: - ... fő, hogy dolgozzanak.”

2. milyen **azonnali intézkedéseket** várunk az adósságcspadába kerültek megsegítésére?

Annak érdekében, hogy a kamatok csökkentése ne lehetetlenítse el a lakossági devizaadósokat, az állam hozzon létre egy állami szociális bankot, amely a kereskedelmi bankoktól átveszi a háztartások jelzálogalapú hitelezését, azt méltányos, kiszámítható és a lakosság számára kockázatmentes alapokra helyezi. Az „adósságcsere” árát a szereplőknek együttesen – de leginkább a bankoknak – kell viselniük.

Ezt követően a monetáris politika megszabadul egy jelentős tehertől, tehát megnyílhat az út a kamatsökkentés előtt.

Fel kell gyorsítani ezzel együtt a magáncsőd intézményének kodifikációját, azaz biztosítani kell a jóhiszemű adósok számára a reorganizáció lehetőségét.

3. milyen **költségvetési politikát** akarunk?

A jelentős adósságszolgálattal összefüggő kötelezettségek (2009. évben 1.177 Mrd) miatt, továbbá a fenntarthatósági követelmények következtében a költségvetés elsődleges egyenlege a jövőben mindenképpen pozitív kell, hogy legyen. Nyilvánvaló, az is, hogy az elkövetkező időszakban az állam nem tud több segítséget nyújtani a társadalom szegényebb rétegeinek, de az is világos, hogy abból elvenni sem lehet. Ugyanakkor elkerülhetetlen, hogy a költségvetés kiadásaiból jelentős összeget megtakarítsunk anélkül, hogy a szociális támogatások jelentősen csökkennének. Ez lehetséges a mainál átláthatóbb és ésszerűbb gazdálkodással, a pazarlás megszüntetésével (közbeszerzési eljárások anomáliáinak megszüntetése, háttérintézmények felszámolása, önkormányzati rendszer átalakítása stb.), illetve az államadósságot terhelő kamatfelár csökkentésével.

4. milyen **adópolitikát** akarunk?

A társadalompolitika prioritásai határozzák meg a fiskális politikát, az elosztási rendszerek működését és közteherviselés rendszerét. Az adórendszer (és a költségvetés) tehát nem cél, hanem eszköz, amely kifejezi és megvalósítja a kormány gazdaság- és társadalompolitikai céljait. E célok világos és az ország számára érthető megfogalmazása nélkül a költségvetés és az adórendszer csak az érdekcsoportok játszótere.

További elvárás, hogy az adórendszer ne adjon indokolatlan előnyöket és kedvezményeket a tőkének, különösen a multinacionális nagyvállalatoknak.

Végezetül elutasítjuk, az adó – és járulékcsökkentést, mert – különösen a ami helyzetben – nem biztosítja sem a magyar gazdaság versenyképességének javulását, sem a foglalkoztatás bővülését, ugyanakkor veszélyezteti az állami feladatok fedezetét. Igaz, hogy hazánkban magasak a munkabérré rakódó közterhek, de ez leginkább az alacsony béreknek köszönhető. Nem a munkaerő árának leszorításával kell a hazai gazdaság versenyképességét javítani, hanem a magyar adottságoknak megfelelő gazdaságpolitikával.

5. milyen **államot** akarunk?

Az állam vállalja és töltsse be a fejlesztő állam szerepét. Erősítse szabályozó és irányító szerepét. Az állam fejlesztéspolitikájának legyenek kiemelt területei, ahol az állam nem a fogyasztást szervezi, hanem szabályoz és irányít és képes a nemzeti érdekeknek, a hazai adottságoknak megfelelő fejlesztéspolitika kidolgozására. Biztosítsa a tudásalapú gazdaság és társadalom megvalósítását, erőteljesen támogassa és fogja össze a tudományos, kutató, fejlesztő és innovációs tevékenységeket.